

Хальмг Советск литератур делгрлгънă ѳргн у хаалгънъ

Чееджър келгдг туудж-тў-
ўкин олн-ăмтнă билг эрдмиг
хальмг келн-ăмтс ик элвгър
меднă, тўунд дурта, тўўг харм
кевър хадгълна. Чееджър кел-
гдг туудж-тўўкин олн-ăмтнă
билг-эрдмин совсн болгч, хурц
келнă билгин ўлгўр болгч,
эврăннъ героническ эпос „Джа-
нъгъран“ хальмг улс кесг зун
джилмўдин туршарт маргл
уга, тўўг зўркидăн арўн, энъкр
кевър хадгълдж, ўрн-ўрни
зѳѳр болгъв.

Хальмг Советск литератур,
ўунă унъг-утхнъ, булгнъ, ўунă
делгрлтнъ—чееджър келгдг
туудж-тўўкин олн-ăмтнă билг-
эрдмлă салт уга бат залгъа-
та.

Художественн образ кец-
хăхлăрн, кев-янз болн жанр
тасрхан угагъар хăасн цагтан,
литературн келнă ке-сăггннъ
хăйхлăрн, мана поэтнр болн
писательмўд, фольклор ўудăц-
хăсн—нердўднъ медгдгѳ ав-
турмударн дѳнъ-нѳкд авцхана.

Хальмг фольклор гисн—олн-
ăмтнă гўн, цеци ухани тоолв-
рин зѳѳр, кесг зун джилмўдин
эргц олн-ăмтнă ўзсн, медсн
йовдлмудин туудж, эврăннъ
жиргъл-бăадлиг ясрулхин тѳ-
лă кесн теднă ноолдвр.

Бичгддж барлгдсн Хальмг
Советск литератур, ўнър ке-
лхд, Алдр Октябрьск социа-
листическ революцин хѳѳн
тѳрдж гарснн. Тўрўнък рево-
люционн дуудиг, гражданск
дăанă цагт хальмгин тўрўнък
кавалерийск частьсин дăачнр
билглж гаргъцхасн болдг.
Тер дуд ѳмтнд йир таалта.

Хальмг кавалерийск часть-
син дăачнрин дўўвр, залу зѳ-
рмг ўўлдврмўдин тускар гар-
гъгдсн эн дуд олн-ăмтнă седкл-
уханла йир сăанър ирлцхăнă,
тер учрар чигн, эн дуудиг, у
теегин агъуд, бидн, ода чигн
сонъсцханавдн.

Экономикăн, культуран, эв-
рăннъ эрдм-сургъулăн, билг-
эрдмăн, эврăннъ литературан
цааранднъ улм делгрўллгънд,
мана танъгъчин ѳмн, хальмг
келн-ăмтнă ѳмн ѳргн у хаалгъ
сăкăтă бăанă.

Хальмг келн-ăмтн, танъгъчин
цуг кўч-кѳлсчнр, ода, ўзгдăд
уцнк ѳргмджтă, санан-седклнъ

амргсн, ик омгта бăах цагнъ.
Коммунистическ партин болн
Советск правительствин кил-
мдж йир ик.

Эн учрар чигн, энўгър омг
авсн, мана келн-ăмтн дундас,
элвг седкл-ухан бăахин учрар,
кесгнъ, тер эврăннъ ханлтин
седклăн шўлгўд, дуд бичлгъ-
ăрн, зăрмнъ нам айс-музык
гаргългъарн делгўгъар медўл-
цхăнă. Шўлгўд, дуд, айс-му-
зык—эн тоот ним элвг болдг
учрнъ—мана хальмг келн ѳмтн
дунд билгтă, эрдмтă, урн ўгтă,
хурц келтă улс олн бăахиг
медўлджанă.

Хальмг Советск литератур,
ѳѳлтин, делгрлтнн у ѳргн
хаалгъд орснъ мел лавта. Ке-
сг джилмўдин дамшлтта, урн
ўгтă, хурц келтă, билгтă по-
этнр, писательмўд: Колан Са-
ндж, Сян-Белгин Хаср, Кѳгл-
тин Дава, Кѳктан Элдă, Дор-
джин Баснъ, Эренджанă Кон-
стантин, Инджин Лидж, нанъ
чигн кесг ним литератормуда-
рн, хальмг келн-ăмтн, ўнн се-
дклăрн байр-бахмдж кецхăнă.
Дорас ѳсдж йовх литературн
багъчуд бас олн.

Хальмгин писательск органи-
зац ода дееран СССР-н писа-
тельмўдин Союзин чледўдин
зерглăнд бăацхăх 13 поэтнр
болн писательмўдтă. Эн ик кў-
чн-чидл. Танъгъчин писательск
организацин оргкомитет бўр-
дăгдсн бăанă. Кех кѳдлмш йир
ик.

Хальмг келн-ăмтнă урдк
цагин бăадлинъ, эврăннъ сан
джиргълнн тѳлă кедж йовсн,
теднă героическ ноолдаг, тер
ноолданд цогц-ăмăн арвлл уга
орлцдж йовсн, теднă залу зѳ-
рмг йовдлмудиг, хальмг келн-
ăмтнă ѳдгă цагин ик байриг,
коммунизмнн тѳлă ноолдаг,
урн ўгър, хурц, чимлгътă,
сан келър бичдж, олд делг-
рўллгън—мана Хальмг Советск
литературнн эрк биш чинртă,
ик кўндтă тѳрмўднъ болджана.

Олн ѳмтнд ханлтта, теднă
баатр, гўджрмг кергўдинъ
ўзўлгч, мана туургсн нертă
цагин бăадл тодрхагъар делг-
рўлгч произведеньс гаргъхин
тѳлă, мана поэтнр болн писа-
тельмўд муурлт угагъар кѳд-
лцхăхнъ мел лавта.